

Forsvarskommisjonen

Vår saksbehandler: Jon Vestli 95365907, jon.vestli@bfo.no	Kopi til [Kopi til]	Vår referanse 17/2022/JV/jv	Vår dato 16.12.2022
Internt [Internt]	Intern kopi til BFO Hovedstyre	Tidligere referanse 10/2022/JV	Tidligere dato 06.04.2022

Befalets fellesorganisasjons innspill til Forsvarskommisjonen angående personellsituasjonens betydning for videre utvikling

Innledning

Befalets fellesorganisasjon (BFO) viser til våre tidligere innspill til Forsvarskommisjonen (Fkomm). Det er et omfattende dokument, men 2022 har samtidig vist at mye av det som er beskrevet, er virkeligheten. For Kommisjonen videre arbeid mener vi at det viktigste ligger i oppsummeringen fra side 22 og utover. Dette skrevet vil komplementere innspillet fra april, og gi BFOs anbefalinger for Kommisjonens arbeid frem mot levering mai 2023.

Utvikling fra mars 2022

BFO har gjennom organisasjonens tillitsvalgte i alle ledd og ledelsens aktive søken etter å få reell status, etablert en innsikt om hvor dårlig tilstanden er i dagens forsvar. De store manglene på materiell og ammunisjon er en ting. det som virkelig er kritisk er den store mangelen på kompetanse i Forsvaret, gjennom mangelen på personell i så å si alle gradsnivåer og en kompetanseproduksjon på sparebluss. I tillegg er BFO skremt over den mangel på virkelighetsforståelse som råder blant toppledelsen i Forsvaret og Forsvarsdepartementet.

Allerede i dag, før pensjonsbølgen for de neste åtte årene slår inn over Forsvaret, er det kritiske mangler blant offiserer og befal. Dette har medført sammenslåinger av kompanier hos flere bataljoner i Hæren. Når 800 militært tilsatte går av de neste årene – ansatte med høy utdanning og lang erfaring, vil dette bildet bli forverret. Det vil gå ut over evnen til å planlegge og utvikle operativ evne, Norges sikkerhet og økt belastning på ansatte som allerede i dag legger ned rundt 1,5 årsverk i innsats hvert år og troen på den jobben som skal gjøres. Dette er en svært alvorlig status pr 2022 med krig i Europa.

BFO er imidlertid trygg på at Forsvarskommisjonen også har fanget opp denne situasjonen og at dette vil bli omtalt.

Dagens situasjon er en realitet selv etter de siste 10 årene med omfattende reformer og tiltak innen personell og kompetanse. Målsettingene har vært gode, men resultatet er feilslått oppnåelse. Problemene med å beholde ansatte, få flere erfarne til å utdanne og trene de unge, og bedre kvaliteten

på utdanningen er videreført og forsterket av reformene – som OMT, HR-transformasjonen og utdanningsreformen. I 2022 er det flere «unge som leder de unge», avdelingene regenerer seg selv, utdanningene er for korte til å utvikle ledere, og ansatte i alle aldersgrupper under 50 år velger å slutte. De over 50 har så kort tid igjen at de ser frem til oppnådd aldersgrense.

I vårt innspill har vi vært opptatt av å endre denne situasjonen og styrke Forsvaret. BFO er klar over det lange perspektivet som ligger i Kommisjonenes mandat, men dersom dagens utgangspunkt ikke blir endret på snarest, vil de neste 25-30 årene bli preget av en utvikling basert på sviktende forutsetninger. BFO vil hevde at det er dette som har vært tilfelle for arbeid med organisasjonens utvikling siden 2000-tallet, og Forsvarskommisjonen har nå en glimrende mulighet til å endre dette ved å forholde seg til den virkelighet som råder.

De hovedpunkter vi har lagt inn i vårt innspill og som vil endre dagens situasjon raskt, er å:

- Ansette flere ansatte for sikre daglig drift, daglige operasjoner, styrke beredskapen og skape en levelig arbeidshverdag for de som jobber i Forsvaret
- Styrke utdanningsinstitusjonene for å sikre flere ledere på lavt nivå, øke antall elever ved FHS sine bachelor utdanninger og øke evne til å gi påfyll av utdanning gjennom hele karrieren.
- Skape forutsetninger for at ansatte trives over tid gjennom å få på plass EBA-fasiliteter ved økt nybygging og forbedret vedlikehold, utvikle pendlerordninger som er tilpasset dagens familier og arbeidsmønstre hvor to-karriere er en forutsetning samt se på mulighetene for økt samarbeid om utbygging av boliger og kvarter med private i forsvarskommunene.
- Styrke kulturen og organisasjonslimet gjennom å utvikle incentiver som er tilpasset «dagens Norge» med urbanisering, to-karriere familien og et balansert forhold mellom arbeid – «resten av livet» og utvikle HR i Forsvaret slik at det gir god hverdagsforvaltning, understøttet av moderne teknologiske løsninger som virker.

BFO drister seg til å fremme en liste på umiddelbare tiltak som kan skape effekt i løpet av svært kort tid (1-3 år):

Kort sikt

- Øke antall ansatte umiddelbart med flere grenaderer og konstabler i de operative avdelingene, samt flere lærere og instruktører ved utvikling- og utdanningsavdelinger
- Reetablerer grenvise befalsskoler for å sikre økt tilgang til ledere på lavt nivå med mulighet for rekruttering fra videregående skole, redusere funksjonelt fravær grunnet utdanning og økt produksjon til styrkestrukturene av ledere.
- Bedre kvalitet på EBA der personell oppholder seg
- Øke antall ansatte og kadetter ved Forsvarets høyskole fra sommer 2023.
- Forsterke arbeidet som er påbegynt for å styrke Forsvarssjefens myndighet og ansvar gjennom å restrukturere dagens overordnede styringssystemer mellom Forsvarsdepartement, Forsvaret, Forsvarsbygg og Forsvarsmateriell.

På lengre sikt

- Utvikle og forbedre den militære profesjonsutdanning på samme måte som andre profesjonsutdanninger i samfunnet, med særlig vekt på økt innsats på lederutvikling og praksisnær utdanning.
- Øke evnen til å beholde ansatte gjennom utvikling av incentiver, bedre og mer understøttende familiepolitikk og utvikling av pendlerordninger som gjør det lettere å jobbe et annet sted enn på eget bosted.

Avslutning

BFO mener at situasjonen er så prekær at kommisjonene bør foreslå at det umiddelbart settes i gang et eget oppfølgingsarbeid på personell og kompetanse sommer 2023. For å legge grunnlag for raske tiltak og spille inn konkrete forslag til løsninger i den kommende langtidsplanen. Dette bør settes sammen av både interne fra forsvarsektoren og eksterne aktører.

På slutten av 2022 vil samtidig BFO benytte sjansen til å berømme det arbeide som er lagt ned, og den tydelighet Knut Storberget har hatt i møte med media, hvor han har beskrevet den alvorlige situasjonen for Forsvaret meget presist.

BFO er alltid tilgjengelig for Forsvarskommisjonen dersom det er behov for utdypning eller ytterligere informasjon i det videre arbeide.

Med hilsen

Jens B. Jahren
Leder
Befalets fellesorganisasjon